

KISVÁRDAI LAPOK

JÚNIUS 24.

A HATÁRON TÚLI MAGYAR SZÍNHÁZAK XX. FESZTIVÁLJÁNAK NAPILAPJA – X. ÉVFOLYAM 6. SZÁM – 2008. JÚNIUS 24.



Fesztiválművészet

A POSZT-on a színházi nyelv sokféleségéről, változásairól szóló magasröptű társalgásba nézők is beleszóltak. Mi legyen a mezei publikummal, amelynek követnie kellene a jelrendszerek folytonos változását. Bocsárdi László ezzel kapcsolatban beszélt arról, hogy például a craiovai színháznak elég kevés köze van Craiovához, előadásaiak nemzetközi fesztiválok aratnak sikereket. Csak éppen míg a románok ezeket a produkciókat lelkesen pénzelik, Magyarországon egészen más a helyzet. Itt a sok követhetetlen előadás idegesíti a város befolyásos polgárait, akik addig piszkálják a polgármestert, míg ki nem rúgja a renitens színházcsinálót.

Hogy miért van ez itt így, ott meg úgy, azzal most nem foglalkoznék. Jobban bosszant, hogy a fesztiválművészet szemlátomást egyre nyilvánvalóbban elválik a tömegművészettől. Pedig úgy gondolná az együgyű néző, hogy a fesztivál, a színház ünnepe egyszerűen arra való, hogy találkozzanak a legjobbak. Csak hát ez már régen nem igaz. A film területén ez talán előbb alakult ki, illetve vált el ennyire nyilvánvalóan a művészfilm a közönségfilmtől. Ma már ez a színház világában is általános. A fesztiválközönség nem azonos a mindennapival. Némi közpénzek segédelmével megteremtí a maga művészetét. Egy különös réteggkultúrát.

Ami még mindig rendben van, feltéve, hogy ez a réteggkultúra nem zárkózik magába, nem szakad el teljesen a napi színházi gyakorlattól, s főképp, ha nem fordul szembe az elkerülhetetlen napi tömegtermeléssel.

A világ változásának kifinomult művészi érzékelése, követése nélkül nincs eleven művészet. De létfontosságú, hogy ez az elevenség ne záródjon be egy szűk körbe. Ma talán képtelenségnek, jámbor óhajnak tetszik, de mégis azt gondolom, az újításoknak az egész színházi szakma, sőt az egész kultúra, közízlés, közgondolkodás motorjaként kellene működniük.

Jogos a folytonos értelmiségi panasz a világ, az élet, és benne a tömegművészet eldurvulása miatt. De ezen a megvető elzárkózás biztosan nem segít.

Zappe László

A semmi receptje

Hyppolit, a lakáj – Kassai Thália Színház

A *Hyppolit, a lakáj* közkinccs. A film-változat (nem, nem a remake!) és a Játékszín-beli előadás poénjai és dalai, valamint koreográfiája benne élnek az összmagyar emlékezetben. Körülbelül annyira, mint a dalitársulatoktól örökölt játékmód. Igaz, hogy azon a világ már rég túlhaladt, de errefelé őrződik a láng. Noch dazu a közönségigény miatt.

A darab remek, poénjai kicentizettek, s a mulattató történet mögött felsejlik Schneider Mátyás életének picinyke tragédiája. Ezzel szemben az előadásban nincsenek tétre menő helyzetek, és a felépítés tökéletesen zavaros. A szünet ha nem is a legalkalmatlanabb pillanatban éri a gyanútlan nézőt, mindenesetre nem előzi meg fináléra utaló jel. Az is indokolná a pauza áthelyezését, hogy a jelenlegi második felvonást nyitó jelenetben érkezik házhöz Mimi, a hastáncosnőnek öltöztetett, ám hastáncudást a bármilyen stílusban előadható, smároláshoz dukáló fenékrizáláson kívül nyomokban sem mutató, minden mozdulatában ordenaré lokálhölgy. (Valószínűsíthetően a szerep-

formálást segíti a mozdulatok közönségességéhez tervezett ruhaköltemény.) Ekkor érünk ugyanis az estéhez, és a következő jelenet, az operalátogatás füllentése és a schneidernéi felösszevonás már másnap(osan) játszódik. Nyilván vannak okos nézők, de a buta kritikusra is kellene apellálni. A darab kontextusából arra sem kapunk magyarázatot, miért fakad épp a *Holdvilágos éjszakánál* dalra Makáts főtanácsos, akit olyanra frizíroztak, mintha Prodigy-ranjongó „egytenor” lenne.

Az is zavaró momentum, ahogyan begurítanak egy zsúrkocsit pusztán a lazacékla poénért. Persze, meglehet, hogy a színpadi balról nyíló ajtó mögött van a konyha, az ebédlőhöz pedig a nappalin, majd az előszobán keresztül vezet az út. A Schneider-villa, melynek látványát maga a rendező, **Korognai Károly** tervezte (bár ezt a kongóan ötlettelen díszetlet látványnak nevezni meglehetősen túlzás, hiszen a karakteres ízléstelenségnek is híján van), titkos rejtektűjtai ismeretlenek. Mindenesetre két, táncolni

igyekvő lány megbúvik bennük. Néha szobalányok, néha bárgörök. Ahhoz, hogy tömeget képezzenek és látványlemmé váljanak, kevesen vannak, ahhoz viszont, hogy értelme legyen a megjelenésüknek, dramaturgiai funkciót kellene kapjanak. De nem kaptak. Az előadás legmélyebb pontja mégis az a poén, amikor Schneiderné a padlón széttárt lábbal tornamozdulatokat végez, s ebbe a tárlatba bukik bele az épp belépő Hyppolit.

Nincs itt szó aktualizálásról, nem a 2008-as újjagdagokról szól a mese. Ezzel nem is lenne baj, akkor viszont ne vendéglátós legyen a zenei alap, ne beszéljen annyira lazázva Csabcsi – aki akkor még Makáts Csaba –, mint ahogy a mai kül csávók. Vagy ha elhangzik a szövegben, hogy Terka egy hónapot ad magának a bepaszásra, akkor talán tanúsítson ráutaló magatartást. Igaz, happy end van, ölbe kapás van, sugárzó szexus viszont nincs. És lehetne még sorolni a furcsaságokat a lemaradt fejtéptől és a Bécsi Napló című kellékújságtól – amely a budapesti Tosca elmaradását írja meg –, a bennmaradt süteményes dobozig és az összesöpörtlen hagyott tányércserepekig. És az is igaz, hogy az előadás alkotói Hyppolit dala esetében visszatértek a gyökerekhez, mert a komornyik arról dalol, hogy a rendes férj az nem beszél, de ezt a számot annak a szájába adni, aki indirekt módon épp a félrelépésre veszi rá új gazdáját, meglehetősen bizarr (a Játékszínben az átírás következményeként, helyzethez illőbben arról dalolt Benedek Miklós, hogy a jó lakáj az nem beszél).

A társulat a ripacsériáig menően harsány és az abszolút semmilyen közötti paletta színeit vonultatja fel, árnyalva nem kevés megúszással és nem-énekléssel. Közöttük (az egyébként teljesen feleslegesen borvirágosra festett) **Dudás Péter** az egyetlen, aki eltalálta a megfelelő hangot és játékmódot. Schneider Mátyásának van drámája, nem típusa, hanem igazi sorsa. És ő az egyetlen, aki pontos mozdulatokkal táncol.



Illés Oszkár és Dudás Péter

Jaj, anya...

Charlotte Keatley: Anyám azt mondta, hogy ne – Komáromi Jókai Színház



Szoták Andrea, Germán Zille, Holocsy Krisztina

Az író, Charlotte Keatley Manchester és Leeds drámakursusain iskolázódva, 25 éves korában vetette papírra – három hét alatt – e művet. Aztán, mint mondják, még három évig csi-szolgatta. Azóta gyorsabb módszerre váltott, darbjait játsszák, s népszerű szappanoperák alkotója, leginkább a televíziók számára dolgozik. Ezt a darabját 1988-ban adták ki, s a szigetországi művészeti iskolák emelt szintű drámavizsgáinak ajánlott szövegeként szerepelt éveken át. 1996-ban láttam belőle egy acsargó kamaszindulattal létrehozott sűrítményt egy dél-londoni iskolában. A magyar változat Harkányi András munkája. A művet 22 nyelvre fordították le.

A cím egy gyerekdalból származik. A **Lévay Adina** által rendezett előadás tétovázik egy kicsit, hogy ezt mennyiben tudatosítsa a nézőkben, többször fölhangzik az „Elvesztettem zsebken-dőmet, megver anyám érte” kezdetű játékdal, de előkerül a „Miből vannak a kisfiúk, békából, csigából” kezdetű nursery rhyme is. A dalok sávot nyitnak az előadásban, létezik egy misztikus mező a játékban, melyben a későbbi hősök, mint kis vészporontyok, szadizmusukkal ismerkedő gyermekleánykák

tervezik hozzátartozóik megrontását vudu-technikával. Kislányként kerül tehát élénk a játék négy szereplője, Doris, a törvényekben otthonos dédmama (**Szvrcek Anita**), Margaret, az önmarcangoló, mazochista anya (**Holocsy Krisztina**), kit nagyanyává tesz képzőművészeti ambícióinak élő leánya, Jackie (**Germán Zille**), megszülvén és ráhagyván leányát, Rosie-t (**Szoták Andrea**). Rosie mint Margaret édes lánya, vagyis mint Jackie testvére nevelődik föl, míg kiderül minden, épp akkor, mikor Margaret elmegy a fénybe meghalni. A dédmama anyja is úgy esett meg valaha, bizony, a papa nem vette el őt. Családi minták adódnak tovább.

Iszonyú feladattal kell megküzdeniük a játékosoknak, már az első pillanatokban. E szép, harmincas éveikben járó nők kissé megmerevített nyaka, megemelt hangja ellenére az a bizonyos megcélzott, tágszemű gyerekség sajnos nem jön be. Sem az elején, sem később. Van pedig itt minden. Gyűlő nyálú titkos játékok, esti kakaó és háborús háttérzajok, hortenziák a fehér zongorán, s mindez valami galambkék semmiben, ahol Magritte felhői lógnak táblaképes idézetképp a háttérben, egy hosszú kötélű hinta mögé fölso-

rakozva. A talajt talán az idő homokja adja, kissé megtorlódva az almásderes zongora lábai körül. A földön emlékezésre okot adó hajdani ruhadarabok és titkos levelek landolnak, míg a virtuális térben elképzelve, kint valahol, láthatatlan férfiak dekkolnak parkoló autók kormányainál és keringenek az angol úrban, angol házasságuk angol esélyein merengve. **Gadus Erika** díszleteit és ruháit nem először, hanem hosszú évek óta nézem csettintő elragadtatással. Ha lenne darab, irtó jól el lehetne játszani ebben a térben is. De bizony itt álköltészet van, s egy szenvedő sztori a ridegtartásra kárhozott, önmaguknak és mindenkinek hazudó, pengeszájú, görcsös asszonyokról, emlékkönyvek rigmusainak szintjén elmesélve.

A szűrős szagú boldogtalanság ismétlődő körökben támad. A történetmesélés időkalickái egymásba tolódnak, megpördülnek. Az eltévedt lelkek örült intenzitással gonoszkodnak, gyakorolják a mártírlétet, az áldozathozatalt, az önsajnálatot. E nehezen szerethető szerencsétlenek időnként körbeforgó elragadtatással jelzik, hogy vágnának ők is, de hát az élet... mindenesetre addig is odavágnak valami kellemetlent az épp jelenlevőnek. Az előadás mindezt lassított filmben adja. De megértem, hogy meg lehet kívánni e szörnyetegek eljátszását és bemutatását. Bosszú is van a világon.

Időnként erős színészi pillanatok születtek. Holocsy Krisztina anyafigurája megrendítő fájdalokról, igaz emberismeretről árulkodik, Szoták Andrea ifjú kegyetlensége a szerencsétlen szöveg ellenére is hitelesnek tűnik. Szvrcek Anita öregasszony alakítása szép eredményeket is mutat. Germán Zille Jackie-je nem problémátlan, de korrekt munkára valló alakítás.

Így aztán ebből a nagyon vékony szövegből időnként mégis jelenet lesz, s tagadhatatlan, hogy jobb pillanatokban megidéződik – mint nyalogatott, sós seb – a gyerekkor.

Gabnai Katalin

Két lépés balra, három előre

Antal D. Csaba a szabadságérzet hiányáról

– Vakot játszani nagyon kétélű, ugyanis könnyen rossz irányba lehet átcúsúzni, te azonban nagyon pontosan érzékelted a határt. Mi volt a fogódzó?

– Nem tudom, mennyire tudtam tartani az irányt, szerintem a rendező sokat segített. Ugyanúgy említhetném a kollégáimat is, de talán leginkább Frédit (Barabás Árpád), mert vele vannak erősebb jeleneteim. Nagyon szép munkafolyamat volt, bár azt is mondhatnám: olyan sok munka nem is volt vele. Nem tartottunk hosszú szövegelemzéseket, hanem egyszerűen csináltuk. Szeretem Kiss Csaba darabjait, jó a szerkezetük, egyik mondat kapcsolódik a másikba, és egyszerűen viszi tovább a történetet.

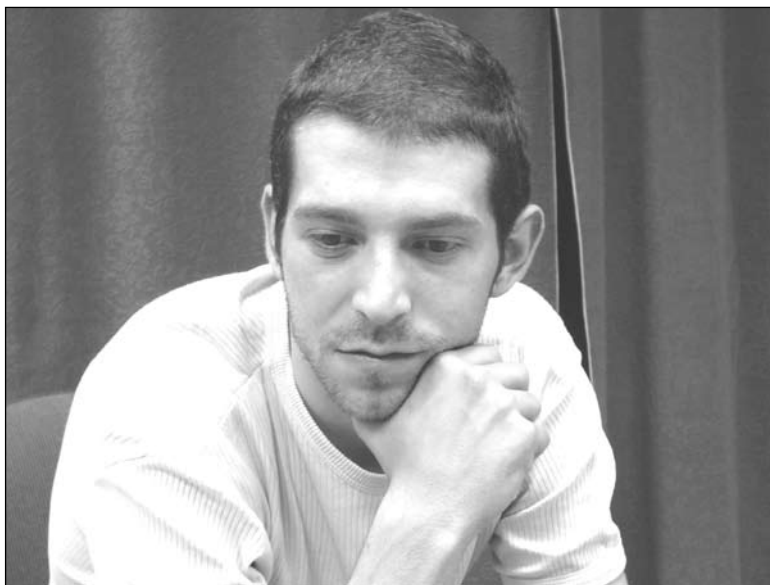
– Az teszi különlegessé az alakításodat, hogy nem külsőségekbe kapaszkodtál, nem illusztrálni próbáltad a fiú vakságát, hanem inkább belülről, lelkileg építetted fel a figurát. Ugyanakkor azért is nehéz egy ilyen szerepet megoldani, mert valójában hiányzik ennek az állapotnak a megtapasztalása, tehát kell legyen egyfajta alapod.

– Végeztünk különböző gyakorlatokat a rendezővel, bekötött szemmel; ezek azért segítettek. Egészen más világképet kap az ember, hiszen a vakságot valójában csak akkor tudjuk elképzelni, ha "kipróbáljuk". A vakság, a sötétben élés egyfajta matematikai világ: két lépés balra, három előre.

– Tartottátok-e a kapcsolatot Kiss Csabával, vagy csupán a végeredményt láttátok?

– Ez a produkció tulajdonképpen a tavalyi gyergyószentmiklósi színházi

kollokvium "eredménye". Az ottani felolvasószínházi előadásunkra eljött Kiss Csaba is. Elmesélte, hogyan született a dráma a valós történetből. Aztán úgy döntöttünk, megcsináljuk a darabot, és Kiss Csaba a próbafolyamat vége fele jött el Gyergyóba. Maradt is a bemutatóig.



Antal D. Csaba

– Megtudtál valamit arról, hogyan érintette az előadás?

– Én úgy vettem ki a szavaiból, hogy tetszett. Nekem nagyon sokat jelentett az, hogy bemutató után átölelt, ebből úgy éreztem, rendben volt, amit csináltam. Egyébként beszélgettünk is az előadásról, azt mondta, hogy van néhány dolog, amelyen változtatna, de ezek csupán apróságok voltak, és ez megnyugtató.

– Úgy hallottam, hogy abba akartod hagyni a pályát. Miért?

– Jézusom, ennyire hamar elterjedt! Tulajdonképpen nem a pályát akarom abbahagyni, és nem is abbahagyni akarom, vagyis mindkét dolog egyszerre igaz és hamis. Nincs különösebben bajom ezzel a pályával, az én létezési formám, jellemem a probléma: szabadságérzet-hiányom van. Ez persze ellentmondásos, mert

azt mondják, a színpad nagy szabadságot ad.

– Az intézményes kereteken belül létező színházzal, az egy társulathoz való tartozással van problémád?

– Nem, a saját életemmel, azt hiszem.

– Szabadúszó lenné inkább?

– Nem vagyok semmi ellen. Ha meghívnak valahova, aminek persze nem látom a valószínűségét, szívesen elmennék. Igazából szeretem ezt a pályát, ezért is gondolom, hogy ez egy ideiglenes elhatározásféle. Szeretnék utazni, több a világ, mint ami körülöttem van. És rájöttem, hogy nem tapasztaltam még eleget. A középiskolából rögtön a főiskolára kerültem, onnan szín-

házhoz, ami izgalmas világ ugyan, de még sok minden más is létezik. Ezt a döntésemet jóval korábban hoztam meg, lehet, hogy akkor kapod meg a lehetőséget, amikor képes vagy elengedni magadtól. Ez az elhatározás hatalmas terhet vett le a vállamról, rájöttem, hogy létezik színházon kívül is élet, ez pedig felszabadulást jelentett számomra. Attól a perctől kezdve nem törekedtem, nem törtettem, nem akartam mindenáron jó lenni. Rájöttem, hogy kialakulnak a dolgok, nem kell erőszakolni. A színháznak kellemes dolognak kell lennie, de sajnos sokszor találkoztam erőszakos próbafolyamattal, az emberek akaratosak, holott ilyesminek nem kéne helye legyen. Lehet másként is színházat csinálni. Például így. Ez a munkafolyamat nagyon szép volt, jól éreztem magam benne.

Köllő Katalin

Fájdalom és humor

Kiss Csaba: Világtalanok – Gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház

Alighogy a vak fiú (**Antal D. Csaba**) setesután, de nem kis büszkeséggel összeszögelt két fadarabot, jön az apja (**Barabás Árpád**), és dühösen földhöz vágja az egészet. Nem tudja megbocsátani a sorsnak, hogy egy életen át hozzá van láncolva fogyatékos gyerekéhez. Azt talán még kevésbé, hogy egyúttal rá is van utalva: amikor először meglátjuk őket, éppen a fiúnak kell támogatnia, csitítgatnia az alkoholtól mozgásképtelen, agresszív férfit. Az egymásnak a végtelességig kiszolgáltatott két embert és a megalázás-megalázottság egyre mélyülő köreit figyelve a kifejtet tragédiát sejtet. A fordított Oidipusz–Antigoné történet a XXI. század elejének Magyarországon egyetlen mozzanatában sem emlékeztethet semmi felemelőre, áldozatosra.

„Egy fiatal társulat számára fontosnak érzem, hogy társadalmi és művészi szempontból egyaránt 'súlyos' dolgokkal szembesülve keresse útját, kifejezőeszközeit, és nem utolsósorban közönségét” – mondja a rendező, Kövesdy István. Mind az elvégzett munka eredménye (az egyenlenségekkel együtt, természetesen), mind a két férfifőszereplő alakítása, mind pedig (mint hírlík) a gyergyószentmiklósi közönség fogadtatása egyértelműen igazolta a rendező választását.

Az előadás legaprólékosabban kidolgozott jelenete az állomási négyes az első felvonásban. A két zilált lelkű és hajléktalan kinézetű férfi, miután a másik fiú, Gyuszi elkergette őket, megismerkedik a nevelőotthonból szökött, csicsás göncöket viselő, harsány és pasiéhes csitrik-



Barabás Árpád



Barabás Árpád, Barta Boróka, Antal D. Csaba

kel. A rövid táncot követő még rövidebb numera, majd a padokon való elvackolódás során a négy ember között számtalan játszmasorozat fut le, amely kirajzolja az erővonalakat elesettek és még elesettebbek között. Az apa tökrészeg és ingerült, s mivel érdeklik a lányok, még inkább szabadulna fiától. Ibolya (**Bálint Éva**) közönséges és erőszakos, a félszeg Erikának (**Domokos Erika**) be kell érnie az Ibolya által neki osztott szereppel, s teljes természetességgel abba rúg bele, aki nála is gyengébb: a vak fiúba. Hogy mikor ki kit lök el, kire ordít rá, kit próbál megregulázni – precízen leképezi a rivalizálás, bizonytalan önérvényesítés ösztönös gesztusait.

Ezekben a képekben ismerjük meg **Damokos Csaba** könnyen variálható, puritán díszletét is: a derékszögű, kopottas plexiépítmény és a két zsámoly a továbbiakban az összes színhely kialakítására képes lesz, s nagyban hozzájárul majd ahhoz is, hogy a végső jelenet, a vak fiú kitaszítása és magára hagyása nemcsak egyszerre hiteles és elemelt, hanem színpadszerű is tud lenni. (Ellentétben a darab ősbemutatóján alkalmazott megoldással.)

Az előadásnak a fentebb idézett jelenet és a végkifejlet közötti részében elsősorban a két férfi főszereplő játékára kell figyelni: Barabás Árpád és Antal D.

Csaba nem törekszik szociografizálásra, mégis roppant erős figurákat teremtnek, a testi, lelki és környezeti nyomor mélybugyraiba kalauzolja. Ahogy maga a dráma, úgy a két főszereplő is távol tartja magát szerepkörük sablonjaitól, s az erőszak és erőszaknak kitettség, a fájdalom mellett a humor színeit is becsempészik az alakításokba. Feltűnő ugyanakkor, mennyire nincs egyensúlyban a férfi és női szereplők ereje a társulatban. A két lány, miután az első jelenetében felvillantotta karakterét, ennél nem jut tovább a későbbiek során sem. Bálint Éva, aki pedig szerepe szerint a második részben főszereplővé lép(ne) elő, megmarad a harsány, buta és kurvoid leányzó sémájánál. Az intézeti főnői, Mária alakja teljesen meghatározhatatlan marad **Barta Boróka** alakításában; igaz, az ő figurája íróilag is jóval kidolgozottabb, akárcsak a többi mellékszereplőé (Erikán kívül a **Szabó Eduárd** játszotta Gyuszi is).

„What a wonderful world” – szól az előadás végén. A halott fiú a színpad egyik oldalán, a többi szereplő, mintegy kalickába zárva, a másikon. Szép kép, valahogy mégsem tesz mély benyomást; talán mert túl direktten akar hatni. A világ világtalansága már nem fokozható vele.

Dömötör Adrienne

Az ötvenötödik

A Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház évada

A 2007-2008-as évadunk a változás és a jubileumi készülődés jegyében zajlott. Szeptemberben a gyermekeknek kedveskedtünk a *Gyöngyharmat János* című bábjátékkal. Az előadás alapját képező magyar népmesét Tömörny Márta dolgozta fel, Megyes Lábadi Éva rendező vitte színre, a tetszetős bábokat Lihor Laza Éva készítette. Vajda András több hangszeren előadott zenekísérete, a színészek éneke, tánca, vidám mókázása a bábelőadás szerves részét képezte.

A következő hónapban Kiss Csaba Csehov elbeszéléseiből írt remek darabját, a *De mi lett a nővel?*-t rendezői debütként Mátyás Zsolt Imre színművész formálta igazi vígjátékká és vitte sikerre. A színészi teljesítményekben kiemelkedő előadást színházunk a Brassóban megrendezett Interetnikai Színházi Fesztiválra is elvitte. Novemberben Patkó Éva rendező és Láng Zsolt dramaturg Szép Ernő *Patikáját* mozdították ki a maga klasszikus világából, s Bagoly Zsuzsa díszletével és Kiss Zsuzsanna jelmezeivel nem konvencionális produkciót hoztak létre. Az előadás művészi ereje a szereposztásban rejlett: Balogh Kálmánt Balázs Attila alakította, a három női szerepben pedig a Temesvárra szerződött Blénesy Enikő, Szalma Hajnalka és Szilágyi Ágota mutatkozott be.

November közepén igazgatóváltás történt: versenyvizsgával a Jászai Mari-

díjas Balázs Attila került az intézmény élére. Első művészi projektje, a *Bolondos ünnep* vidám zenés játék érdekessége, hogy az előadást a benne fellépő színészek rendezték. Alan Menken és Howard Aschman *Rémségek kicsiny boltja* című amerikai horror-musicaljének előadásával folytatódott a bemutatók sora. A darab kiváló színészi lehetőségeket nyújtott az énekes, táncos szerepekben otthonos színművészeknek. Az előadást Vas-Zoltán Iván rendezte, a díszletet Werner József, a jelmezeket Húros Annamária tervezte. A húsevő ürnővény tervezője Majoros Gábor Ybl-díjas építész, megszólaltatója pedig Gergely Róbert, aki nem sokkal a bemutató után koncertezett is színházunkban.

Az újvidéki színházzal való együttműködésünket erősítette László Sándor Line Knutzon-rendezése. A dán író *Közeleg az idő* című abszurd drámájának előadásával emberi kapcsolataink felületességéről közölt megdöbbentő igazságokat.

Cervantes *Don Quijote* című regényének Vadas László és Gálovits Zoltán írta színpadi változatát mutattuk be áprilisban. Vadas László rendező a könyvet és a fantáziát állította a búsképű lovag történetének középpontjába. Cári Tibor zenéjével, Albert Alpár díszletével és jelmezeivel képességben és szimbólumokban gazdag előadás került színpadunkra.



Patika

Egyéni műsorral lépett a közönség elé Szilágyi Ágota, aki Bohumil Hrabal *Sörgyári capricciójában* hitelesen állította elénk a kisvárosi hivatalnokfeleség intenzíven megélt, de valójában terméketlen életét. Mátray László színművész pedig *Az állat is ember* című irodalmi műsorával a tőle megszokott tiszta szövegértelmezésben vette védelmébe a házi és a vadon élő kedvenceket.

Színházunk 1953-as alapítását májusban ünnepeltük. Tizedik bemutatónkkal, Ödön von Horváth *Férfiak nélküli falu* című művének előadásával indítottuk a jubileumi eseménysort, egyben Mátyás király iránti hódolatunkat is leróttuk, s a reneszánszt is megidéztük. A ritkán játszott darabot Török Viola rendezte, díszletét, jelmezeit is ő tervezte. Előadásának kiemelten szép része a szelístei asszonycsoport mozgatása, közlendőjének rituális táncban való kifejezése volt.

Az ötvenöt évad összegzéseként emlékalbumot adtunk ki, dokumentációs kiállítást rendeztünk, eurorégiós tanácskozáson dolgoztunk ki együttműködést a térség magyarországi és szerbiai színházaival. Nagyszerű előadásokkal érkeztek hozzánk és ünnepeltek velünk a szabadkai, az újvidéki, a tatabányai színművészek, valamint az aradi Kamaraszínház.

Szekernyés Irén
irodalmi titkár



Férfiak nélküli falu

Jászai Mari-díjas Don Quijote és társai

A Csíki Játékszín kilencedik évada

2007. augusztus 28.

Első olvasópróba a *La Mancha lovagjából*. Szeptemberben a próbafolyamat kicsit megszakad, hogy egy hét alatt tető alá hozzuk a Hunyadi László Kamarateremben az előző évad végén házi bemutatóig eljutott *Tévedések vígjátékát* Kövesdy István rendezésében.

szeptember 22.

A *Tévedések vígjátéka* premierje.

október 12.

La Mancha lovagja-premier a nagyteremben, évadnyitás. Don Quijote: Fülöp Zoltán. Sancho: Kozma Attila, Aldonza: Csíky Csengele.



Cseresznyéskert

október 14.

Érkezik Hargitai Iván és csapata: Tresz Zsuzsa, Kovalcsik Anikó. Elbert János fordítását használjuk, Iván azt mondja, mutassuk meg, hogy Csehov nem unalmas! Kétórás, képi világában teljesen trendi, pszichologizáló előadás születik. A szereposztás nagyon jó, igazi feladat mindenkinek.

November 30.

Cseresznyéskert-bemutató. Utána jó buli.

December 2.

Revü teljes gőzzel. A hatvanhat dalt már tudjuk, hiszen Manfrédi Annamária a Cseresznyéskert-próbákkal párhuzamosan dolgozott. A magyar operett százéves történetét összefoglaló revüt *Mesék az operetről* címmel Csutka István rendezi és koreografálja, segítsége Laczó

Zsuzsa. Tíz napig együtt és felváltva több helyszínen tanítják a táncokat. Csuti igényes és a társulat lépést tart vele. A főpróbahét külön fejezet, hiszen minden számhoz más jelmez dukál, Kelemen Kata százegynéhány ruhadarabot hoz a porondra. Míg megy a szám, a tizenhárom fős szereposztás másik része a kulisszák mögött folyamatosan versenyt öltözik. Élőzenével mutatjuk be az előadást december 30-án. Klassz.

2008. február 21.

Darvasi László *Trapitijének* bemutatója. Másfél hónapig azon dolgoztunk, hogyan hozzunk létre kompakt kis viktoriánus mesét egy kortárs magyar szövegből. Kicsit kevesebb lett az akció, mint a szöveg, de

a látvány nagyon jó, a karaktereket eltaláltuk. A Mindent Elfelejtő Mese jelenete rám is nagy hatással van az első összpórbán: pont olyan minden, amilyennek elképzeltem. Az előadások sora alatt a telitalálat-célközönségre is rájövök: a 7-10 évesek veszik nagyon jól, a kisebbeknek néhol lankad a figyelmük, az egy-két évvel nagyobbak pedig már látták a *Gyűrűk urát* és a *Harry Pottert*.

március 14.

Fülöp Zoltán Budapesten a Szépművészeti Múzeumban átveszi a Jászai Mari-díjat. Hurrá!

április 1.

A La Mancha lovagja vendégségben Budapesten.

Április 14-19.

Nyírségi turné a *Hege-dús a háztetőn*nel. Tavaly Kisvárdán látta az előadást Csorba István, aki előadás-sorozatot szervez. Siker mindenhol, bár Nyíregyházán

éppen aznap nyitnak egy plázát, kevesen jönnek színházba. A Hegedűs utoljára Tiszaújvárosban megy, május 18-án.

május 2.

A *Lila ákác* bemutatója Gyergyóditróban, rendező: Parászka Miklós. Sűrűsödik az évad vége, ezért két vidéki fellépést a városi bemutató előtt műsorra kell tűzni. Tulajdonképpen jól tesz a premiernek a ditrói kamaraszínházi tere, mely a nézőkhöz közelebb hozza a játékot, és az ifjúsági közönség is, amely valódi élvezettel csemegezik Szép Ernő valamennyi jelzőjén. Csacsinszky Pali és Tóth Mancsi története száz évvel ezelőttről kortársiként hat.

május 15.

Bográcsparti a dunaújvárosi Bartók Kamaraszínház barátkozást kezdeményező társulatával Csíkszeredában. Előtte a *Svejk*, utána a *Párizs ege alatt* a Csíki Játékszín színpadán.

Június 4-5.

La Mancha lovagja Dunaújvárosban, illetve Cegléden. Vidám villámturné majdnem kétezer kilométer utazással.

június 13. péntek

Írom e sorokat és a tizedik évad repertoárja még csak nagyon halványan körvonalazódik. A nagy kérdések minden évad végén előjönnek: mit játszunk? (Hol) vannak jó darabok? Minek tartson tükröt a színház és hogyan? És honnan szerezünk rá egy kicsivel több pénzt, hogy ne csak érje a széle a hosszát?

Budaházi Attila



Tévedések vígjátéka

Kész cirkusz!

Ünnep – M Studio, Sepsiszentgyörgy



Idén már a szabadba is kimerészkedett a fesztivál: kora délutánonként a virágbolt és a városháza oldalában található csekély méretű árnyékfoltokban meglapul a türelmes közönség, hogy a nemcsak fiataloknak szóló, de főleg ifjabbak által prezentált produkciókat megnézze. A sepsiszentgyörgyi M Studio két alkalommal játszotta itt az *Ünnep* című „cirkusz-színházat”.

Hogy tényleg kapunk cirkuszt meg színházat is, arra garancia a rendező-koreográfus **Uray Péter** személye. Az M Studio azért jött létre 2005-ben Uray művészeti vezetésével, hogy a Kolozsváron diplomát szerzett színészek mozgásszínházi munkákban is megméreassék magukat a prózai feladatok mellett. Az *Ünnepet* látva kijelenthetjük: nem találtattak könnyűnek.

Az máris világos, hogy az Urayval történt találkozás óriási próbatétel és nagy szerencse a pályájuk elején álló színészeknek (átlagosan 3-4 éve láthatók színpadon, de van a csapatban olyan tag is, aki majd' egy évtizede játszik már). Mert ebben a cirkuszban (is) amellet, hogy nagy szükség van (kéz)ügyességre, agyban szintén

„ügyesnek” kell lenni. A másakra való odafigyelésnek, a csapatmunkának, a koncentrált figyelemnek itt nagyobb a tétje, mint egy prózai előadásban: a dolog vérre megy.

Ám ezzel bármennyire tisztában vagyunk is, az *Ünnepet* nézve mégis ezen gondolkodtunk a legkevésbé: hiába, ezt teszi a profi kivitelezés. **Apostolache Zénó** klasszikus-szerűtől a klezmeres muzsikáig, Csajkovszkijtől a *Belleville randevú* című animációs film slágeréig terjedő zenei választékára legszívesebben a közönség is ropta volna. **Gönczi Hunor** dramaturg ügyelt az alig egyórás (itt kényszerű okokból kissé rövidebb) produkció belső egyensúlyaira: az energikusabb számokat andalfóbb, a harsányan humorosat érzelmesebb követi. Helyhiány miatt most csak saját kedvenceinket, az egymástól rongylabdákat elhappoló artistákat és a zárlat össznépi ugrókötelezését emeljük ki. Meg persze mind a nyolc szereplő nevét: **Bajkó László, Dávid Attila Péter, Fehérvári Péter, Kubánda Lilla-Tünde, Nagy Eszter, Nagy Attila, Polgár Emília, Szekrényes László.**

Jászay Tamás

2008. június 24. (kedd)

15.00 – Köllő Katalin: **Csiky András** Könyvbemutató a *Coffein Kávéházi Klubban*

15.30 – **A helység kalapácsa** Dunaszerdahelyi Epopoetia Társulási Műhely – *Főtéri Színpad*

16.00 – **De mi lett a nővel?** Temesvári Csiky Gergely Színház *Rákóczi-stúdióterem*

18.00 – **George és Lennie** Sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház – *Művészetek Háza*

19.00 – **Sinatra-est** Molnos András Csaba és Nagy Endre műsora. *Coffein Kávéházi Klub*

20.00 – **Rocky Horror Show** Újvidéki Színház *Városi Tornacsarnok*

21.30 – Wassermann–Leigh–Darion: **La Mancha lovagja** Csíkszeredai Csíki Játékszín *Várszínpad*

Kihelyezett ülés

A határon túli magyar színházak igazgatóit invitálta beszélgetésre kedd délután három órára a Magyar Országgyűlés Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma Kulturális és Oktatási albizottsága, Gulyás Dénes elnök és Botka Lajosné társelnök. A Kisvárdára kihelyezett ülés témája a teátrumok helyzete és a készülő színházi törvény.

A címlapon Barabás Árpád a Világtalanok előadásában

KISVÁRDAI LAPOK

a Határon Túli Magyar Színházak XX. Fesztiváljának napilapja

Felelős szerkesztő: Stuber Andrea

Szerkesztőség: Jászay Tamás, Papp Tímea, Szemere Katalin

Fotó: Kovács Bertalan

Nyomdai előkészítés: Jurás László

Nyomdai kivitelezés: PIREHAB (Kisvárdá)

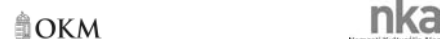
Felelős kiadó: Nyakó Béla

ISSN 1587-8325

Támogatók:

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Nemzeti Kulturális Alap



www.kisvardailapok.hu

www.kisvarda.szinhasz.hu



A Határon Túli Magyar Színházak XX. Fesztiváljának támogatói:

Oktatási és Kulturális Minisztérium, Nemzeti Kulturális Alap, Kisvárdá Város Önkormányzata, Szülőföld Alap, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgylűlés

Médiatámogatók: Duna Televízió, Vár FM Rádió, Magyar Színházi Portál, MCOnet Kft.

